

**EXCLUSIEF
VOOR HET
ONDERWIJS**

Het web- effect

**METHODIEKEN OM NIET VERSTRIKT
TE RAKEN IN HET ARMOEDEWEB**

WEBORY

**SAMEN
TEGEN
ARMOEDE**

Vlaanderen
verbeelding werkt

COLOFON

‘Het web-effect’ is een uitgave van Spoor ZeS, de dienst van de Chiro die rond Zingeving en Solidariteit werkt. Het spel is gemaakt naar aanleiding van ‘Samen Tegen Armoede’, een campagne van Welzijnszorg – maar je kunt het ook los van de campagne gebruiken.

Spoor ZeS
Kipdorp 30
2000 Antwerpen
03-231 07 95

Eindredactie

Veerle Speltinckx

Enorm veel dank aan

Sara Van Looveren, Katrien Monteyne, Sandrien De Sterck, Isolde Filliaert, Hannah Schiltz en Kusum Mertens.

Een speciale dankjewel aan de klassen 4HUM en 4EW van het Sint-Niklaasinstituut Anderlecht en hun leerkracht mevrouw Bruwaert, voor hun enthousiasme tijdens het uittesten van het spel.

Foto's:

Afbeeldingen: Klaas Verplancke

Taalnazicht: Bart Boone

Vormgeving en technische realisatie: Gevaert Graphics

Wettelijk Depot: D/2016/2909/5

Artikelcode Welzijnszorg:

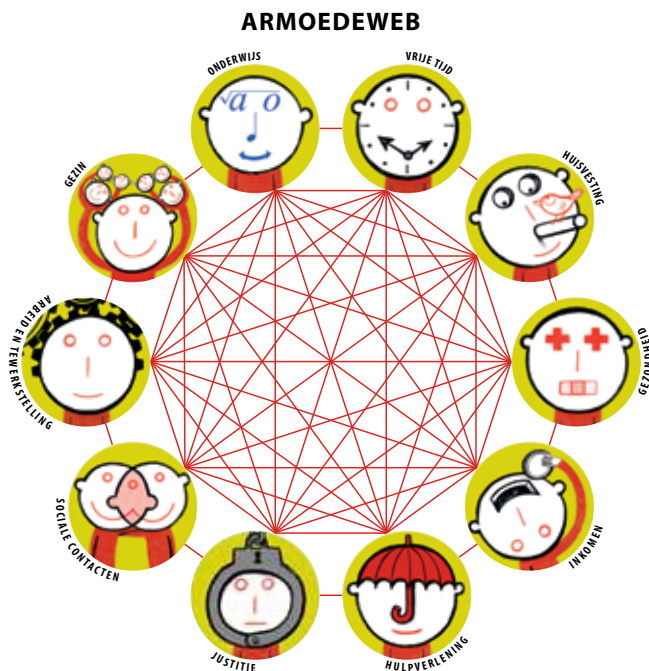
Heb je zin om mee te werken aan de ontwikkeling van Spoor ZeS-spelen? Laat het gerust weten via spoorzes@chiro.be.

Reacties zijn welkom via jongerenspel@chiro.be.

Het web-effect

IN HET KORT

- > **Groepsgrootte:** 8-30
  - > **Doelgroep:** 14- tot 16-jarigen (met uitbreiding: 12- tot 18-jarigen)
  - > **Spelbegeleiding:** 1 of meer
  - > **Duur:** ongeveer 2 lesuren
  - > **Terrein:** binnen
  - > **Doel:** Leerlingen krijgen inzicht in de complexiteit van armoede door middel van het armoedeweb
-
- > Lln. kunnen kritisch nadenken over oorzaken en gevolgen van armoede.
  - > Lln. hebben inzicht in de verschillende factoren die aan de basis liggen van armoede.
  - > Lln. hebben inzicht in de vicieuze cirkel van armoede.
  - > Lln. begrijpen dat het zeer moeilijk is om die vicieuze cirkel te doorbreken.
  - > Lln. kunnen zich inleven in het leven van mensen in armoede.
  - > Lln. voelen zich solidair met mensen in armoede.

INLEIDING

Armoede is een complex probleem waarbij mensen uitgesloten worden op verschillende vlakken in het leven. Het is een schending van hun grondrechten. De campagne 'Samen Tegen Armoede' wil de complexiteit van het armoedeweb opnieuw zichtbaar maken: armoede is geen keuze, maar een ingewikkeld samenspel van oorzaken en gevolgen.

Het web-effect bestaat uit twee methodieken om inzicht te krijgen in de complexiteit van het armoedeweb. De leerlingen komen op een speelse manier in contact met termen en situaties die aansluiten bij armoede en het armoedeweb. Je kunt ieder onderdeel telkens in één lesuur afronden.

Met *Webory*

- > maken de leerlingen via toegewezen personages kennis met verschillende aspecten uit het armoedeweb. In de loop van het spel worden de termen vaak herhaald, zodat de verdieping in klasgroep vlot kan verlopen.
- > Een verdere oefening over de aspecten van het armoedeweb en meer achtergrondinformatie vergaren over armoede en Welzijnszorg kan tijdens een tweede lesuur met de methodiek *Het slimste web*.

Ben je op zoek naar een spel voor een themadag of een actief bezinningsmoment over het armoedeweb? Surf dan naar spoorzesindeklas.be. en ga op zoek naar onze vorige spelbrochure *Kanske* via de zoekfunctie rechtsboven. Leerlingen ervaren in dit spel hoe anders het is om te dromen over de toekomst als je in armoede leeft. Ze leren structurele maatregelen kennen die de overheid kan nemen om armoede tegen te gaan. Ze ervaren hoe ze zelf het verschil kunnen maken door samen met mensen in armoede dit thema aan te pakken.

We ontwikkelden *Het web-effect* speciaal voor het onderwijs. Ben je geïnteresseerd in de spelbrochure voor de jeugdbeweging? Kijk dan op chiro.be/hetslimsteweb.

Webory

Webory is gebaseerd op het spelconcept van het gekende spelletje memory. Leerlingen gaan echter niet op zoek naar twee dezelfde kaartjes, maar naar een combinatie van drie kaartjes die op hun persoonsfiche staan. Leerlingen maken op die manier kennis met de specifieke termen van het armoedeweb en leren de aspecten van het web linken aan een armoedeverhaal.

MATERIAALLIJST

- > Per leerling een persoonsfiche
- > Per groep een set van dertig Webory-kaartjes
- > Computer, beamer en digitale afbeelding armoedeweb
- > Eventueel: per leerling een armoedeweb

TIMING

- > **Uitleg:** 5 minuten
- > **Spel:** 15 à 20 minuten
- > **Nabespreking:** 15 à 20 minuten

VOORBEREIDING

1. Lees de persoonsfiches goed zodat je de verschillende situaties kent.
2. Maak voldoende sets van de Webory-kaartjes en print voldoende persoonsfiches af. Stop die in een envelop.
3. Stel op voorhand groepjes van ongeveer vijf personen samen.
4. Maak een snelle groepsverdeling. Geef de leerlingen bijvoorbeeld een stukje gekleurd papier met hun naam op bij het binnenkomen. De leerlingen nemen plaats aan de tafel waar een blad ligt met dezelfde kleur.
5. Leg uit welke materialen er in de mappen zitten en geef de speluitleg.
6. Deel de mappen uit.

SPELUITLEG

Leg de dertig weborykaartjes omgedraaid in het midden. de kaartjes tonen de verschillende aspecten van het armoedeweb en hebben verschillende achtergrondkleuren. De aspecten van het armoedeweb op de persoonsfiches van de leerlingen hebben ook verschillende achtergrondkleuren. De kaartjes die ze tijdens de Webory omdraaien, moeten hetzelfde aspect van het armoedeweb afbeelden en dezelfde achtergrondkleur hebben als de afbeeldingen op de persoonsfiche. Er zijn tien aspecten en vier achtergrondkleuren.

Leerlingen spelen het spel in groepjes van vier of vijf. Iedere persoon heeft een andere persoonsfiche voor zich liggen. De leerlingen spelen voor zichzelf en proberen zo snel mogelijk de juiste combinatie van de drie aspecten op de persoonsfiches te vinden. De eerste leerling draait drie willekeurige kaartjes om. Als de kaartjes niet de juiste combinatie vormen, worden ze weer omgedraaid en is de volgende aan de beurt. Die speler mag dan nog een poging doen en drie kaartjes omdraaien. Wie de drie aspecten met de correcte achtergrondkleur omdraait, mag die kaartjes nemen en op de persoonsfiche leggen.

Het spel is afgelopen als een groepje zijn spel heeft afgemaakt, of na een 15- à 20-tal minuten. Laat de groepjes die nog niet klaar zijn alle kaartjes omdraaien en op de persoonsfiches leggen. Alle leerlingen lezen hun eigen persoonsfiche nog eens zeer grondig om zich voor te bereiden op de nabespreking.

TIP

Wil je het spel sneller laten gaan? Verdeel de persoonsfiches en kaartjes zo in setjes dat de leerlingen per twee of drie kunnen spelen. Je kunt de zes extra Webory-kaartjes gebruiken om de setjes voor twee personen aan te vullen. De leerlingen moeten op die manier minder lang op hun beurt wachten.

EVENTUELE UITBREIDING

Wil je meer spel-elementen toevoegen? Wie twee sets heeft, mag drie aspecten uit het spel nemen die naast elkaar op het armoedeweb staan, en die op zijn of haar armoedeweb leggen. Er zijn zes extra Webory-kaartjes om het spel moeilijker te maken.

Nabespreking

Alle leerlingen hebben nu een volle fiche. Laat hen het verhaal op hun persoonsfiche zeer goed lezen. Ze moeten niet weten wat er op de andere fiches in hun groepje staat.

DE COMPLEXITEIT VAN ARMOEDE IN HET ARMOEDEWEB GEGOTEN

Toon het armoedeweb. Idealiter projecteer je het, maar je kunt ook kopies uitdelen. Vertel de leerlingen dat Welzijnzorg armoede voorstelt in een web omdat mensen in armoede dat zo ervaren. Vraag aan de leerlingen of ze aan de hand van hun persoonsfiche kunnen uitleggen waarom dat zo is. Help hen een beetje op weg: vraag aan een leerling om de situatie even samen te vatten en maak de link naar de verschillende aspecten uit het armoedeweb.

Het verhaal van Karin leert ons bijvoorbeeld dat onderwijs gelinkt kan worden aan inkomen: aangezien Karin geen diploma secundair onderwijs heeft, werkt ze deeltijds in een winkel. Samen met haar man leeft ze van een klein inkomen en een kleine invaliditeitsuitkering. Zo kunnen we inkomen en gezondheid met elkaar verbinden.

Check hierbij of je leerlingen alle linken juist kunnen leggen. Bijvoorbeeld: zien ze in dat justitie ook te maken heeft met een vechtscheiding, en niet alleen gaat over een misdrijf plegen? Verduidelijk de verschillende onderdelen van het web als je leerlingen dat nodig hebben. Als je voelt dat ze hun situaties perfect aan het armoedeweb kunnen koppelen, moet je er niet langer op ingaan.

De onderstaande voorbeelden kunnen helpen.

> VRIJE TIJD (OF ONTSPANNING): slechte buurt om buiten te spelen, te hoog inschrijvingsgeld om een bepaalde hobby te doen, niet op vakantie gaan, constante stress, enz.

> HUISVESTING (OF WONEN): ongezonde vochtige woning, te weinig kamers voor het aantal personen, geen verwarming, vaak uit huis gezet worden, slechte (geluids)isolatie, enz.

> GEZONDHEID: ongezonde voeding, geen geld voor medicijnen, vaak ziek, bezoek aan specialist uitstellen, enz.

> INKOMEN (OF GELD): leefloon, schulden, laag inkomen, geen zakgeld voor kinderen, enz.

> HULPVERLENING: OCMW, CLB, voedselpakketten, sociale huisvesting

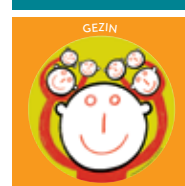
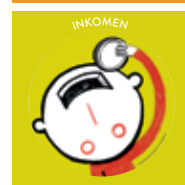
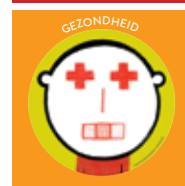
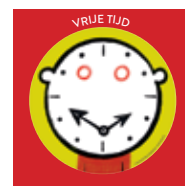
> JUSTITIE: vechtscheiding, misdrijf, jeugddelinquentie, enz.

> SOCIALE CONTACTEN: geen contact met familie en/of buuren, schaamte om contact op te nemen, andere taal of ander taalgebruik

> ARBEID EN TEWERKSTELLING: ontslag, faillissement, laag loon, interimjobs, discriminatie op het werk

> GEZIN: veel kinderen, echtscheiding, inwonende zorgbehoevende (groot)ouders, geen kinderopvang, laaggeletterde ouders, enz.

> ONDERWIJS: geen computer thuis, geen rustige plaats voor huiswerk thuis, geen hulp bij huiswerk, geen diploma, niet mee op schoolreis, enz.

Zorg als afsluiter van dit onderdeel voor een zeer heldere verwoording van de conclusie, liefst geformuleerd door een leerling: **armoede is complex**. Vaak wordt gedacht dat armoede louter gaat over een tekort aan geld. Een goeie job zoeken of wat harder werken kan je dan uit die armoede helpen. Maar armoede is meer dan enkel een inkomensprobleem. De uitsluitingen binnen die verschillende aspecten in het armoedeweb staan met elkaar in verband en versterken elkaar. Zo vormt armoede een negatieve spiraal, waaruit het vaak moeilijk ontsnappen is.

Als de leerlingen niet spontaan tot die conclusie komen, blijf dan vasthouden aan de fictieve situatie(s) die al aan bod kwam(en): kan deze persoon zijn of haar problemen oplossen? Hoe? Wat moet hij of zij doen? Blijf als leerkracht dan wijzen op de mogelijke addertjes onder het gras. Karin kan bijvoorbeeld niet zomaar voltijds gaan werken want ze draagt de zorg voor twee kinderen, een invalide man en een zorgbehoevende moeder. Die zorg voor haar moeder en de opvang van de kinderen uitbesteden, kan ze zelfs met voltijds werken financieel niet overbruggen, enz. Zorg dat het duidelijk wordt dat het niet evident is om situaties zomaar op te lossen.

ANDERE INTERESSANTE INVALSHOEKEN

Als de conclusie van het web er is en je tijd over hebt, zijn er nog interessante invalshoeken die je kunt aanhalen. Kies zelf hoe diep je hierop wil ingaan.

Welzijnszorg biedt structurele hulp

Leg uit op welke manier Welzijnszorg te werk gaat en verduidelijk dat structurele hulp geen noodhulp is. Hiervoor kun je een lijstje maken van mogelijke dingen en de leerlingen laten raden of je hiervoor bij Welzijnszorg terecht kunt.

- Een voedselpakket afhalen: NEE
- Een slaapplek bieden aan een dakloze: NEE
- De regering op de vingers tikken omdat ze de kinderarmoede mogelijk vergroten door een nieuw systeem van kinderbijslag: JA
- Plaatselijke projecten financieel ondersteunen: JA

Welzijnszorg wil armoede zichtbaar maken in de maatschappij, zet zich politiek in en ondersteunt lokale projecten.

Uit het armoedeweb ontsnappen

Armoede wordt door het armoedeweb en door de situaties die we besproken hebben negatief en fatalistisch voorgesteld. Het is moeilijk om uit armoede te geraken. Probeer toch een positieve boodschap te brengen: sommige mensen die in armoede opgroeien, geraken er wel uit. Toon aan dat een degelijke opleiding erg belangrijk is. Dat kun je doen met de armoedecijfers van hoogopgeleiden en laagopgeleiden die we bij de schiftingsvraag van **Het slimste web** vermelden, of bijvoorbeeld door een positieve getuigenis.

.....

Noor is 29, ze heeft tot haar vierde middelbaar 'bijzondere jeugdzorg' gevolgd. Op het einde van het schooljaar kreeg ze een B-attest. Ze moest kiezen tussen zittenblijven of veranderen van studierichting. Ze koos ervoor om te veranderen van studierichting. Ze zat tot haar achttiende tegen haar zin in 'creatie en mode'. Na haar studies ging ze onmiddellijk werken, en leefde van interim naar interim. In haar vrije tijd gaf Noor af en toe naailes. Een van de cursisten uit haar klas was een vormingswerkster, die vroeg haar of ze geen zin had om aan een groep vrijwilligers een naailes te geven. Na die naailes zei de vormingswerkster tegen Noor: "Ga opnieuw naar school, want je hebt talenten en vaardigheden om les te geven. Ga die verder ontwikkelen en zorg dat je je diploma behaalt." Noor volgde de raad van de vormingswerkster op. Ze sloot een VDAB-opleidingscontract af en behaalde een professionele bachelor 'lager onderwijs' terwijl ze haar uitkering kon behouden, haar inschrijvingsgeld werd betaald en er kinderopvang werd voorzien. Het waren drie zware studie jaren, maar uiteindelijk vond Noor het de beste beslissing die ze ooit maakte, omdat het haar leven positief veranderde. Ze heeft plezier in haar job en heeft bijna een vaste benoeming te pakken.

.....

Je kunt ook samen stilstaan bij de volgende vragen. Hoe zouden wij kunnen helpen dat web te doorbreken? Waarom is het zo belangrijk om Samen Tegen Armoede als uitgangspunt te nemen?

Tips

- Laat de leerlingen vooral praten vanuit wat zij kunnen afleiden uit de verhalen op hun persoonsfiches. Gebruik de campagnetekst op p. 16 om de discussie te voeden.
- Bekijk welke elementen uit *Het slimste web* je nu al even wilt belichten. Aanhalen dat Welzijnszorg geen noodhulporganisatie is, maar dat zij structurele hulp bieden, geeft een voordeel voor de quiz. Je kunt ook laten vallen dat Samen Tegen Armoede een campagne van Welzijnszorg is, die loopt van oktober tot december. En dat Samen Tegen Armoede het belangrijkste uitgangspunt is.

Bijlagen Persoonsfiches

KARIN

FICHE 1.1: KARIN

Karin is 46 jaar en getrouwd. Zij is tot haar achttiende naar school geweest, maar heeft geen diploma secundair onderwijs. Ze werkt halftijds als verkoopster. Haar man moet wekelijks op controle omdat hij zware nierproblemen heeft. Hij leeft van een kleine invaliditeitsuitkering.

FICHE 1.2: KARIN

Karin en haar man wonen samen met hun twee kinderen en de moeder van Karin in een kleine woning met veel tocht- en vochtproblemen. Warm water en verwarming zijn er amper. Ze eten meestal soep en af en toe gaan ze een voedselpakket halen. Het gezin woont in een dorp en beschikt niet over een wagen. Veel ruimte voor ontspanning is er niet met de zorg voor twee kinderen, haar zorgbehoevende moeder en een invalide man. Karin en haar man voelen zich dan ook niet goed in hun vel, door de ongezonde leefomstandigheden, dagelijkse stress en gebrek aan ontspanning.

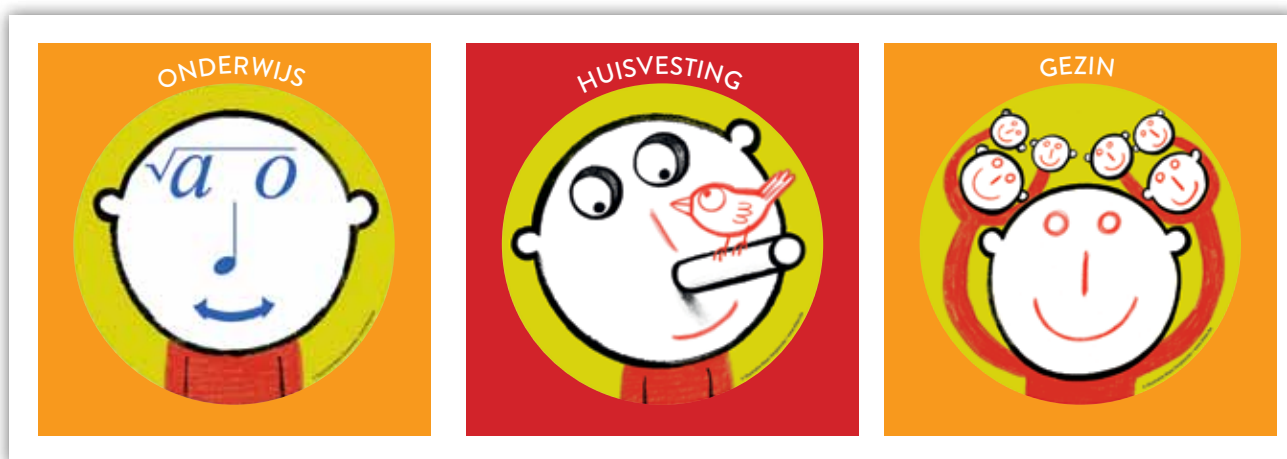

LIES

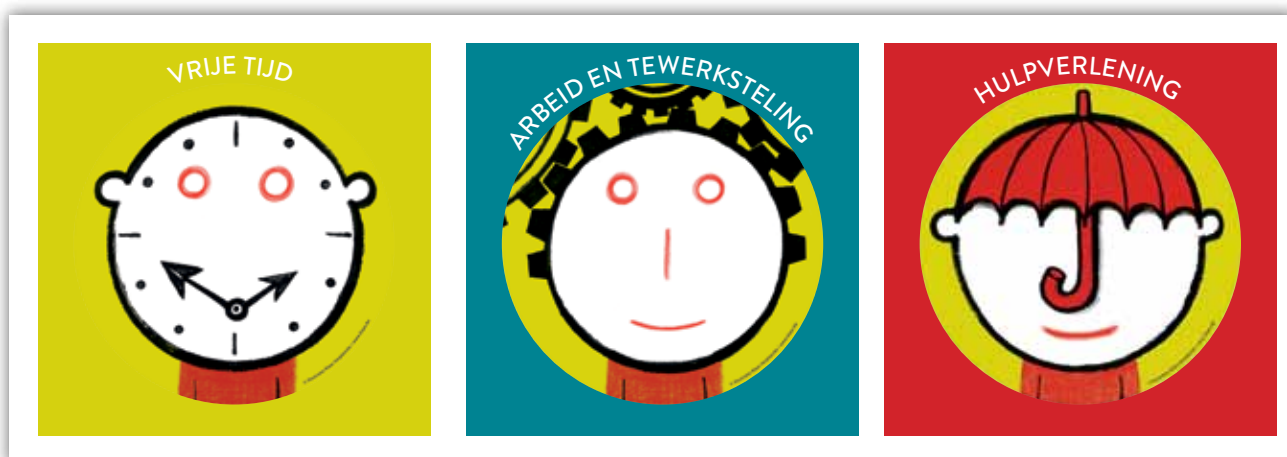
FICHE 2.1: LIES

Lies is vijftien jaar. Ze zit aan de tafel in de keuken en probeert haar huiswerk te maken. Haar broertje en zusje roepen en gooien met een bal naar elkaar, zo kan ze zich moeilijk concentreren. Op de slaapkamer die ze met z'n drieën delen, is er geen plaats voor een bureau, dus ze moet wel aan de keukentafel zitten.

FICHE 2.2: LIES

Lies houdt heel veel van tekenen en zou later graag kunstenaar worden. Op woensdag en zaterdag moet ze op haar kleine broer en zus passen omdat haar mama twee jobs combineert. Ze kan dus niet naar de tekenschool gaan. Hoewel Lies dat graag zou willen, kan ze niet naar de kunsthumaniora: de school ligt te ver van huis en het tekenmateriaal zou te duur zijn. Lies' mama weet echt niet hoe ze de schoolrekening van de kinderen moet betalen. De CLB-medewerker heeft een brief meegegeven om een studietoelage aan te vragen, maar haar mama weet niet hoe zij die aanvraag moet invullen en legt de brief opzij.

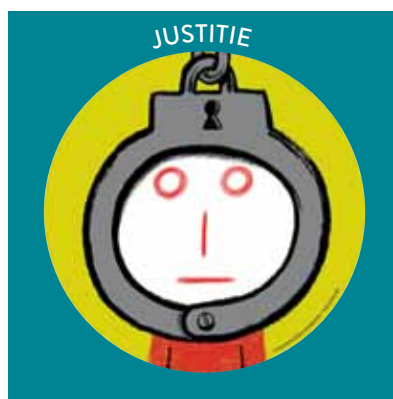

ISABELLE

FICHE 3.1: ISABELLE

Isabelle is 39 jaar en een alleenstaande mama van twee kinderen. De vechtscheiding met haar man is nog altijd niet rond. Ze moet regelmatig naar het vrederecht om te onderhandelen. Gelukkig kan ze een beroep doen op het OCMW om rechtsadvies te vragen.

FICHE 3.2: ISABELLE

Isabelle voelt zich in al de drukte van de vechtscheiding heel eenzaam, zeker nu ze geen tijd en geld meer heeft voor haar wekelijkse yogales. Met sinterklaas hadden haar kinderen een mooie brief geschreven en een schoen klaargezet met wortels en snoepjes. Zij vond dat echt vervelend en pijnlijk, want met de kosten voor de rechtszaak slaagde ze er met haar beperkte inkomen niet in om aan haar kinderen te geven wat andere kinderen krijgen. In een dienst waar mensen in armoede samen komen, hadden ze speelgoed verzameld zodat Isabelle iets voor haar kinderen kon kiezen. Isabelle was blij en dacht: beter iets dan niets. Toen de kinderen in bed lagen, ging ze alles klaarzetten. De dag was er en de kinderen waren in hun nopjes bij het zien van al dat speelgoed. Tot één van de kinderen opmerkte dat er al met het speelgoed gespeeld was en vroeg: "Zijn we zo stout geweest dat de Sint oud speelgoed heeft gebracht?" De volgende dag op school hoorden ze de andere kinderen opscheppen over hun speelgoed.

JOHAN EN JAN

FICHE 4.1: JOHAN EN JAN

Johan, 52 jaar, vader van Jan. Zijn vrouw stierf snel na de geboorte van Jan. Hij kan Jan niet helpen met zijn huiswerk omdat hij nauwelijks kan lezen of schrijven. Johan durft dat niet te vertellen op de school van zijn zoon. Hij is bang om iets te zeggen, omdat hij zich moeilijk kan uiten. De leerkrachten begrijpt hij niet goed, ze gebruiken dikwijls moeilijke woorden die hij niet verstaat. Johan beseft dat goed onderwijs een weg is om uit de miserie te geraken, maar hij ziet dat het voor zijn eigen kind dat in armoede leeft moeilijk is om te studeren. Johan heeft geen geld voor kasten, veel van hun materiaal in huis staat nog in dozen. Jan schaamt zich voor hun woning en nodigt nooit vrienden uit.

FICHE 4.2: JOHAN EN JAN

Johan moet elke maand keuzes maken over hoeveel geld hij uitgeeft en hij moet voorzichtig omgaan met zijn leefloon. Gelukkig krijgt hij training in budgetbeheer bij het OCMW. Door het vocht en de schimmel in hun huis heeft Jan longproblemen ontwikkeld. Hij is dus vaak ziek.

NADIA

FICHE 5.1: NADIA

Nadia is 35 jaar. Enkele jaren geleden had ze een eigen kapsalon. Het was zwaar om de boekhouding van haar eigen zaak te doen en daarbij lange werkdagen te draaien. Ze kreeg ook zware pijn aan haar knieën en rug. Daardoor heeft ze met pijn in het hart haar kapsalon moeten sluiten. Ze heeft geen andere opleiding gevolgd, en door de combinatie met haar fysieke problemen vindt ze geen werk.

FICHE 5.2: NADIA

Door haar financiële en psychische problemen schaamt ze zich. Ze sluit zich af van de buitenwereld. Daardoor heeft ze veel vrienden verloren, hoewel steun en sociale contacten op die momenten van groot belang zijn. Haar rekeningen blijven onbetaald omdat de huur van haar huidige appartement en de winkelruimte te hoog is. Een andere woning heeft ze nog niet gevonden. Nadia voelt zich vaak eenzaam, zeker nu ze geen klanten meer kan ontvangen. Er is ook geen ruimte voor uitstapjes of uitgaan. Toch droomt Nadia van een gezin met kinderen, een job en een betaalbare woning. Ze wil echt haar eigen toekomst opbouwen.

WEBORY KAARTJES

SOCIALE CONTACTEN

SOCIALE CONTACTEN

SOCIALE CONTACTEN

GEZIN

GEZIN

HUISVESTING

HUISVESTING

HUISVESTING

HUISVESTING

JUSTITIE

ARBEID EN TEWERKSTELING

ARBEID EN TEWERKSTELING

WEBORY KAARTJES

VRIJE TIJD

VRIJE TIJD

VRIJE TIJD

VRIJE TIJD

INKOMEN

INKOMEN

INKOMEN

INKOMEN

HULPVERLENING

HULPVERLENING

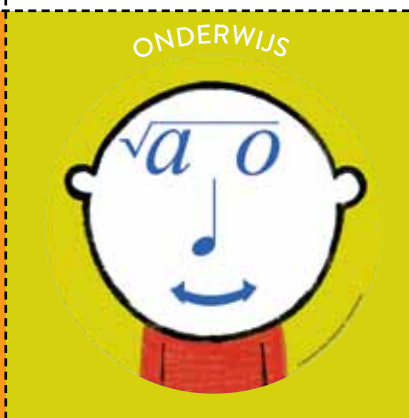
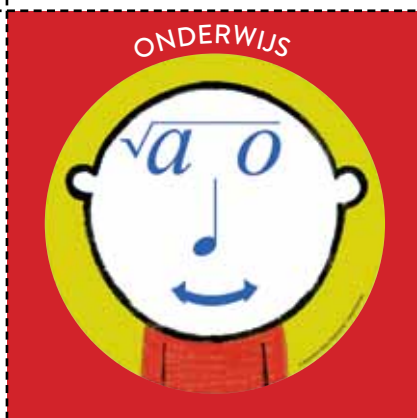
HULPVERLENING

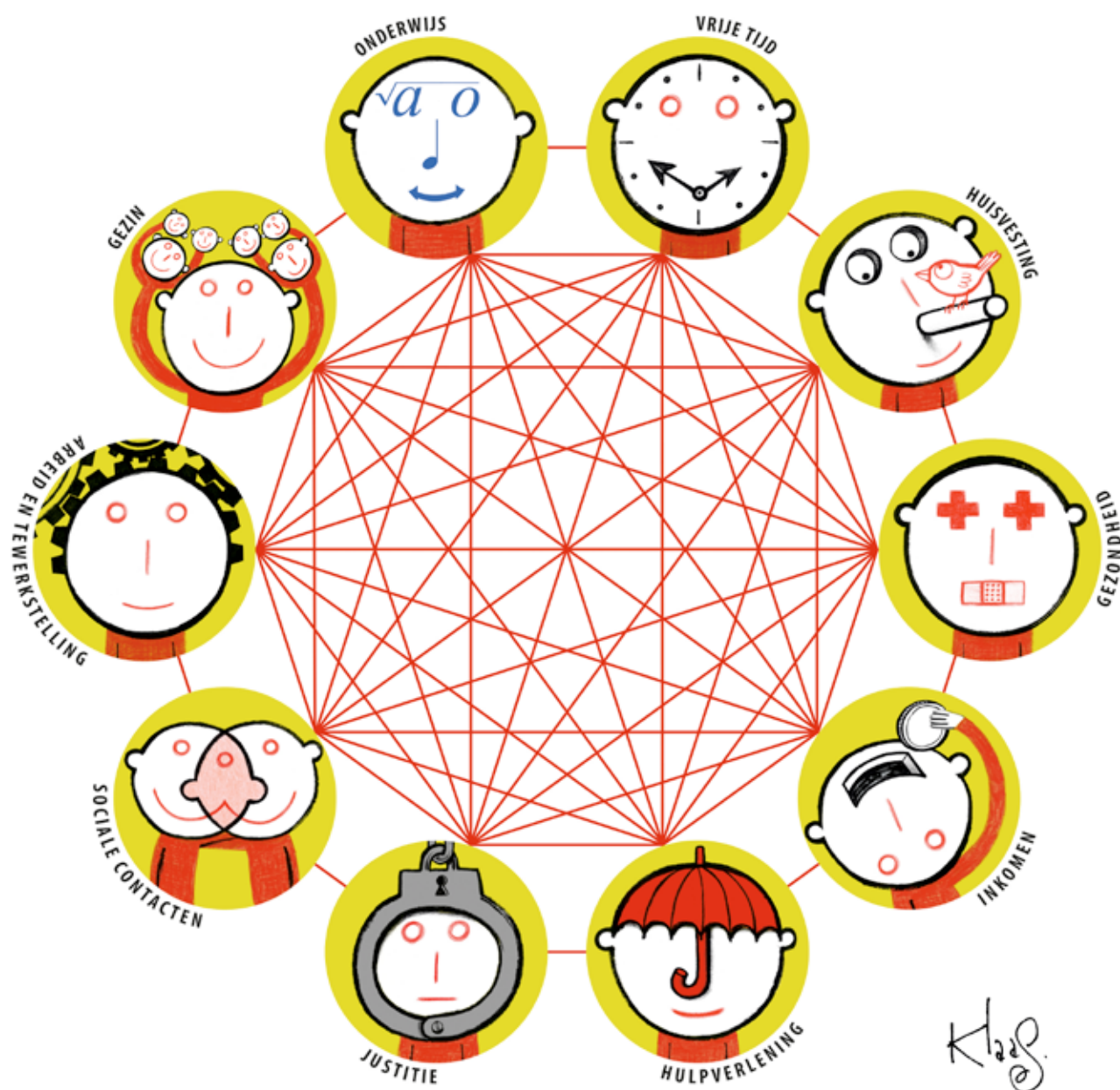
HULPVERLENING

WEBORY KAARTJES

ARMOEDEWEB

Campagnetekst ‘Samen Tegen Armoede’

Campagne Welzijnszorg 2016

Armoede is een verhaal van een op de zeven. Wist je dat?

Waarschijnlijk niet. Want de meesten doen er alles aan om hun problemen zo goed mogelijk te verbergen. Als het over armoede gaat, hebben we immers heel wat vooroordelen. Ze hebben het vast zelf gezocht, toch? Zijn liever lui dan moe? En zijn het geen moeilijke tijden voor iedereen?

Vandaag leven 1 700 000 Belgen onder de armoedegrens

Armoede, dat is niet beschikken over (gezond) voedsel of huisvesting, geen toegang hebben tot de gezondheidszorg, of geen mogelijkheden hebben om verder te studeren. Maar ook het sociale leven staat onder druk, omdat er geen geld is voor een sportclub of vereniging, voor schoolactiviteiten of een ontspannende daguitstap.

Ook in ons land grijpt armoede om zich heen. 1,7 miljoen mensen in ons land leeft in armoede, dat is meer dan een op de zeven! Nog veel meer mensen worden er tijdens een bepaalde periode in hun leven mee geconfronteerd. Sommige groepen hebben een grotere kans om in armoede te belanden: kinderen, ouderen, mensen afkomstig van buiten Europa, alleenstaande ouders en huurders zijn extra kwetsbaar. En dat allemaal in ons rijke land.

.....
“Armoede is een breder en complexer fenomeen dan het loutere financiële plaatje. Het gaat ook over een tekort aan sociale contacten.”

Ervaringsdeskundige Marina

.....

Armoedeweb

Armoede is een complex probleem waarbij mensen uitgesloten worden op verscheidene vlakken in het leven. Het is een schending van hun grondrechten.

.....
Linda is 48 jaar.

“Ik werkte vroeger in een fabriek. Door zware rugproblemen ben ik thuis met een kleine invaliditeitsuitkering. Ik kon maar tot mijn vijftiende naar school gaan en moest thuis helpen in het huishouden. Mijn rugproblemen maken het moeilijker om een job te vinden. Onlangs ben ik gescheiden en nu leef ik samen met mijn twee kinderen. Door de hoge kosten wonen we in een kleine woning met veel vochtproblemen en tocht. Door de ongezonde leefomstandigheden heb ik vaak last van longontstekingen. Maar ik houd me sterk en probeer het beste te geven aan mijn kinderen.

Zelf eet ik amper een warme maaltijd. Die uitgespaarde kost geeft me de mogelijkheid om de schoolkosten te betalen. Mijn jongste zoon heeft grote leerproblemen en zou naar de logopedist moeten. Ik balanceer op de rand van een depressie door de dagelijkse stress. De dokter raadt mij aan om een ontspanningsactiviteit te doen. Maar daar heb ik het geld niet voor.

Mensen in de straat zeggen dat ik te lui ben om te gaan werken ...”

.....

Onderzoek leert ons dat armoede een **netwerk is van sociale uitsluiting** dat zich manifesteert op

verschillende levensdomeinen. De uitsluitingen binnen die levensdomeinen staan met elkaar in verband en versterken elkaar. Zo vormt armoede een negatieve spiraal, waaruit het vaak moeilijk ontsnappen is.

Kinderen die opgroeien in armoede hebben vaak al een achterstand opgelopen. Doordat kansarme leerlingen met een andere bagage naar **school** gaan, ontstaan er bijkomende problemen binnen de schoolmuren. Leerlingen worden uitgesloten en voelen zich niet thuis op school.

De kansen die jongeren krijgen, bepalen in grote mate hun kansen op de **arbeidsmarkt**. Niet iedereen heeft zomaar uitzicht op een kwaliteitsvolle job. Bovendien zijn jobs onderaan de arbeidsmarkt vaak ongezond en bieden ze weinig perspectief op een goede verloning of werkzekerheid.

Onzekerheid op de werkvloer dwingt mensen vaak naar de huurmarkt omdat een eigen **woning** bezitten geen optie is. Anno 2016 wonen nog veel mensen in armoede in erbarmelijke omstandigheden en raken ze niet aan kwaliteitsvolle, betaalbare en aangepaste woningen. Hun woonsituatie is telkens weer een directe en harde confrontatie met de realiteit.

Een ongezonde woonomgeving zorgt vaak voor gezondheidsproblemen. Maar niet alleen de woonsituatie, ook de dagelijkse stress en de materiële beperkingen van een leven in armoede wegen door op iemands **lichamelijke en geestelijke gezondheid**. De toegang tot de gezondheidszorg blijft echter beperkt voor wie het met weinig middelen moet stellen of voor wie vaak ziek is. Ook de betaalbaarheid van de zorg blijft een knelpunt voor wie in armoede leeft.

En in een samenleving waar tegenwoordig alles draait rond *time* en ontspanning vallen mensen in armoede nog eens uit de boot. Ze ondervinden verschillende drempels om te kunnen deelnemen aan het **sociale leven**. Uit angst om niet rond te komen, gaan ze besparen op hun ontspanningsmogelijkheden. De gevoelens van uitsluiting en schaamte zitten soms zo diep dat ze niet altijd de nodige levensmoed en fut hebben.

"Sommige dingen zie je maar als je er ook echt oog voor hebt. Achter vele gevels schuilt een veel complexer verhaal dan je denkt."
Jeugdwerker Femke

Samen Tegen Armoede

Het is tijd voor actie, tijd om 'Samen Tegen Armoede' in te gaan. Armoede is geen natuurfenomeen. Wij kunnen het bestrijden, wij kunnen kiezen voor een samenleving zonder armoede. Dat is niet enkel een zaak van mensen in armoede zelf. Daarvoor hebben we iedereen nodig!

"Ik heb van jongs af aan geleerd al wat je hebt te delen met anderen. Waar zouden we het recht halen meer voor onszelf op te eisen dan wat hoeft?"
Vrijwilliger Maurits

Het betekent dat we **schouder aan schouder staan met mensen in armoede**. Dat we zonder vooroordelen, zonder te veroordelen, leren van elkaar. Dat we – door het contact met elkaar – eenzaamheid en uitsluiting tegengaan en het wederzijds begrip vergroten.

"Het chemische proces van een burn-out heeft veel weg van wat mensen met armoede-ervaring meemaken. Chronische stress, constante spanning, stigma's, schaamte ... En alles behalve de macht om in te grijpen of iets te veranderen aan de situatie."

Vrijwilliger Thomas

'Samen Tegen Armoede' betekent **samen zoeken naar oplossingen** voor armoede. Het betekent steun voor lokale projecten voor tewerkstelling, ontmoeting, huistaakbegeleiding, gezondheidspreventie en huisvesting. Die initiatieven maken ter plaatse het verschil en zijn een inspiratie voor onze werking.

Samen Tegen Armoede is **structureel armoede aanpakken**. Je lost het niet op met mensen een maaltijd aan te bieden of goedkope tweedehandsspullen, daarmee lenig je jammer genoeg enkel de ergste nood. Wij gaan verder. We willen mensen hun rechten garanderen, zodat ze zelf keuzes kunnen maken, zelf hun toekomst in handen kunnen nemen, opnieuw dromen, opnieuw vooruitgaan en verder kunnen kijken dan de dag van morgen.

Samen Tegen Armoede

Het is de **kracht van onze samenleving**. Vele kleintjes maken een groot. Jij en ik, mensen in armoede, groepen en verenigingen, vrijwilligers, politici, pers, bedrijven, vakbonden, mutualiteiten: we zijn met velen. We willen overtuigen en verbinden. Overtuigen dat armoede niet thuis hoort in ons land, verbinden opdat armoede en uitsluiting uitgesloten worden van in de dorpsstraat tot in de Wetstraat.

De kracht van ons allemaal: dat is 'Samen Tegen Armoede'.

"Volgens mama zijn er vele kindjes in ons land die leven zoals Robby. Daarom wilde ik graag iets extra's doen voor mensen in armoede in onze buurt."

Kleine held Bas

Welzijnszorg slaat dit jaar een nieuwe weg in en voert voortaan campagne onder de naam 'Samen Tegen Armoede'.

'Samen Tegen Armoede' wil alle taboes doorbreken en de complexiteit van het armoedeweb opnieuw zichtbaar maken. Armoede is geen keuze, maar een ingewikkeld samenspel van oorzaken en gevolgen. Geen ver-van-ons-bedshow, maar een verhaal van mensen, vrienden, kennissen. Het kan ook jou, je collega, buurvrouw of de winkelier om de hoek overkomen. Onze medewerkers, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen maken samen werk van structurele armoedebestrijding in eigen land. Samen ondersteunen we ruim honderd regionale en lokale organisaties en projecten. Elke actie telt. Ook jij kunt helpen!

Ontdek zeven sterke solidariteitsverhalen en steun ons op www.samentegenarmoede.be.

Adressenlijst Welzijnszorg

Nationaal secretariaat

Huidevettersstraat 165
1000 Brussel
02-502 55 75
info@samentegenarmoede.be

Regionaal secretariaat Antwerpen

Rolwagenstraat 73
2018 Antwerpen
03-217 24 90
antwerpen@welzijnszorg.be

Regionaal secretariaat Brussel

Huidevettersstraat 165
1000 Brussel
02-213 04 73
brussel@welzijnszorg.be

Regionaal secretariaat Limburg

Tulpinstraat 75
3500 Hasselt
011-24 90 20
hasselt@welzijnszorg.be

Regionaal secretariaat Oost-Vlaanderen

Sint-Salvadorstraat 30
9000 Gent
09-269 23 40
gent@welzijnszorg.be

Regionaal secretariaat Vlaams-Brabant en Mechelen

Varkensstraat 6
2800 Mechelen
015-29 84 58
mechelen@welzijnszorg.be

Regionaal secretariaat West-Vlaanderen

Sint-Jorisstraat 13
8800 Roeselare
051-26 08 08
roeselare@welzijnszorg.be

Meer Spoor ZeS!

Meer Spoor ZeS-spelen voor +12?

Op chiro.be/jongerenspel vind je nog veel meer jongerenspelen die Spoor ZeS maakte in samenwerking met Samen Tegen Armoede, een campagne van Welzijnszorg.

Meer Spoor ZeS-materialen over deze Welzijnszorgcampagne?

Spoor ZeS

Kipdorp 30

2000 Antwerpen

03-231 07 95

spoorzes@chiro.be

spoorzesindeklas.be

Meer info via chiro.be/spoorzes of op spoorzesindeklas.be.

UIT: 'Verstrikt', tekstenboekje Spoor ZeS advent 2016.

Meer info op chiro.be/tekstenboekj